

Fylkesmannen i Hordaland

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marianne Svege, 55 572372

Vår dato
21.12.2004
Deres dato
09.11.2004

Vår referanse
2004/15228
Deres referanse
200404169

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

330.00

Høring - Ny barnehagelov

200404169
- 133

Barne- og familiedepartementet har lagt frem høringsnotat om ny barnehagelov. Fylkesmannen i Hordaland vil på bakgrunn av forslagene gi følgende uttalelse:

§ 10 Godkjenning.

Departementet ønsker å videreføre bestemmelsen om at alle barnehager som oppfyller krav i barnehageloven har rett til godkjenning og kommunalt tilskudd. I tider der full behovsdekning har vært den prioriterte oppgaven både for stat og kommune, var dette en viktig bestemmelse. Nå har imidlertid flertallet av kommunene i Hordaland oppnådd full behovsdekning, og dette gir nye utfordringer. Vi ser eksempler på at noen private barnehager etablerer seg uavhengig av faktisk behov. Dette er en problemstilling som vil bli stadig mer aktuell ettersom hele sektoren når full behovsdekning. For å unngå en konkurranse som ingen er tjent med, mener fylkesmannen kommunen må få en rett til å styre nyetableringer i områder der behovet for flere barnehageplasser ikke er til stede.

§16 Tilsyn

Fylkesmannen i Hordaland er positiv til departementets forslag om å oppheve fylkesmannens hjemmel til å føre tilsyn med den enkelte barnehage og å innføre en hjemmel for statlig tilsyn med kommunens myndighetsutøvelse. Vi mener imidlertid at en plikt om internkontroll for kommunen vil kunne systematisere og forenkle tilsynsarbeidet både for den statlige tilsynsmyndigheten og for kommunen. Ved krav om internkontroll vil kommunen etablere systematiske tiltak som skal sikre at regelverket følges. Virksomheten må dokumentere dette skriftlig i en form og et omfang som er tilpasset virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse. De senere år har det blitt innført internkontroll på flere av barnehagesektorens tilgrensede områder, for eksempel for barnevernet. Innføring av internkontrollplikt for kommunene vil derfor også ha et samordningsperspektiv. En plikt om internkontroll for kommunen vil være i samsvar med Åslandutvalgets vurderinger og tilrådinger.

§18. Ledelse

Oppgavene i barnehagen har endret seg mye de siste årene og stiller krav om at lederen innehar en allsidig kompetanse både når det gjelder pedagogikk, økonomi, organisasjon og ledelse. Mange kommuner har innført to-nivåmodeller, der barnehagene er organisert som egne resultatenheter med delegerte fullmakter og stor grad av resultatansvar for styrer. Fylkesmannen ser at førskolelærerutdanningen alene ikke nødvendigvis gir tilstrekkelig kompetanse for alle oppgavene som tilfaller en styrer. Likevel vil en videreføring av

utdanningskravet for styrere understreke at barnehagens basisoppgaver er og skal være omsorg og læring, og at pedagogisk kunnskap må ligge til grunn for hele barnehagens virksomhet. Fylkesmannen går derfor inn for alternativ B, en videreføring av utdanningskravet til styrer.

§19. Barnehagens øvrige personale

§2 gir bestemmelser om barnehagens innhold, og slår fast at den skal være en pedagogisk tilrettelagt virksomhet. For å sikre dette ser Fylkesmannen det som nødvendig at loven med forskrifter sikrer et minimum av pedagogisk kompetanse i barnehagen. Vi mener imidlertid at normen for pedagogisk bemanning med fordel kan forenkles til en felles norm med krav om en førskolelærer per 10-14 barn som er til stede samtidig. Vi går derfor inn for departementets alternativ B .

Kap 14 Administrative og økonomiske konsekvenser

Innføring av tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet vil medføre en ny arbeidsoppgave for fylkesmannen. Selv om tilsyn med den enkelte barnehage og behandling av varige dispensasjoner eventuelt faller bort, har disse i praksis vært lite tidkrevende oppgaver som vil frigjøre minimalt med ressurser. Et systematisk og regelmessig tilsyn med kommunene som barnehagemyndighet vil kreve noe ekstra ressurser, særlig den første tiden. Ressurser fra tilskuddsforvaltning kan ikke uten videre flyttes over til tilsyn, fordi disse to områdene stiller ulike krav til kompetanse.

Vilkårsstilling:

Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd trådte i kraft 01.05.04. Etter forskriften har kommunene nå en plikt til å yte tilskudd etter nærmere regler. Hjemmel for å sette vilkår for kommunale tilskudd er nå gitt i forskriften § 5.

I dagens merknader til loven § 4 tredje ledd, som ble skrevet før ovennevnte forskrift trådte i kraft, står det bl.a.: "Kommunen kan forbeholde seg rett til å sitte i samarbeidsutvalget i en privat, fylkeskommunal eller statlig barnehage, dersom kommunen gir økonomisk støtte til barnehagen. I et slikt tilfelle vil representasjon fra kommunenes side kunne stilles som et vilkår for å gi støtte til barnehagen."

Vi ber om at departementet gjennomgår loven med merknader og tar stilling til om det fortsatt er adgang til å stille dette og andre vilkår etter at forskriften om likeverdig behandling trådte i kraft.

Med hilsen

Svein Alsaker
Fylkesmann

Kjellbjørg Lunde
Utdanningsdirektør